

Energiklagenemnda

Energiklagenemndas avgjørelse 1. september 2021

Sak: 2021/0619

Klager: Fortum Strøm AS

Prosessfullmektig: Advokat Jens Naas-Bibow

Energiklagenemndas medlemmer:

Henrik Bjørnebye, Edna Grepperud og Helle Grønli

1 Innledning

- (1) Reguleringsmyndigheten for energi (heretter «RME») fattet den 30. oktober 2020 vedtak om avvikling av Hafslund Strøm AS', i dag Fortum Strøm AS, kontrakt kalt «Lik Betaling» med frist for avvikling den 31. desember 2020. I vedtaket la RME til grunn at avtalen om «Lik Betaling» ikke tilfredstilte kravene for avregning og fakturering i forskrift av 3. november 1999 nr. 301 om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (heretter «MAF»).
- (2) Tjenesten «Lik Betaling» er beskrevet av Fortum Strøm AS (heretter «klager») som en avtale om en kundekonto for det økonomiske oppgjøret av betalingskravet som oppstår i forbindelse med leveranser av strøm og gjennomfakturering av nettleie mellom strømselskap og forbrukere. Formålet med tjenesten er ifølge klager å tilby kunden muligheten til å betale et likt beløp hver måned gjennom hele året. Dette beløpet skal dekke fakturert strømforbruk og gjennomfakturert nettleie der kraftselskapet tilbyr dette.

2 Sakens bakgrunn

- (3) RME gjennomførte skriftlig tilsyn med klagers bruk av tilleggstjenesten «Lik Betaling» med hensyn til kravene til avregningsintervall og grunnlag for beregning av pris og volum i strømkontrakter. I skriftlig forhåndsvarsel datert 28. april 2020 ble klager varslet om vedtak om retting av praksis med bruk av tilleggstjenesten «Lik Betaling», som følge av avvikende avregningsintervaller og avvikende beregning av pris og volum ved avregning og fakturering av strøm og netjtjenester til forbrukere. Klager sendte inn merknader til forhåndsvarselet datert 20. mai 2020.
- (4) RME fattet vedtak i tråd med forhåndsvarselet den 30. oktober 2020, med følgende konklusjon:

Postadresse

Postboks 511 Sentrum
5805 Bergen

Besøksadresse

Zander Kaaes gate 7
5015 Bergen

Tlf.: 55 19 30 00

E-post: post@knse.no

«HAS sitt tilsvaer 20.mai 2020, tilfører ikke saken vesentlig nye momenter som endrer våre vurderinger. Vår konklusjon er at HAS sin avregning og fakturering av strømvartalen med tilleggstenesten «Lik Betaling» avviker fra bestemmelsen i §§ 7-1a og 7-1b om etterskudds fakturering minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning. Fakturering med «Lik Betaling» avviker også fra bestemmelsene i § 7-1b om forskuddsfakturering i perioder når faktiske priser og forbruk vil være i motfase med månedlig faktura til kunden.

I samsvar med MAF § 9-1, jf. energiloven § 10-1 første ledd, pålegger vi avvikling av eksisterende «Lik betaling» - kontrakter innen 31. desember 2020.»

- (5) I vedtaket varslet RME at det ville bli vurdert å treffe vedtak om tvangsmulkt dersom forholdene ikke var rettet innen de angitte fristene, jf. lov om produksjon, omforming, overføring, omsetning, fordeling og bruk av energi m.m. av 29. juni 1990 nr. 50 (energiloven) § 10-3.
- (6) Vedtaket ble påklaget av Fortum Strøm AS i klage til Energiklagenemnda datert 20. november 2020. Klager ba også om at det ble gitt utsatt iverksettelse av vedtaket til klagen var endelig avgjort av Energiklagenemnda etter lov om behandlingsmåter i forvaltningssaker av 10. februar 1967 (forvaltningsloven) § 42.
- (7) I brev datert 18. desember 2020 besluttet RME utsatt iverksettelse av vedtaket. Av beslutningen fremgikk det at RME utsatte iverksettelsen av vedtaket frem til klagen var endelig avgjort av Energiklagenemnda, samt at det ikke ville bli truffet vedtak om tvangsmulkt i saken.
- (8) RME vurderte klagen over vedtaket, men konkluderte med at den ikke ga grunnlag for å endre eller oppheve dette, jf. forvaltningsloven § 33. Klagen og sakens dokumenter ble oversendt Energiklagenemnda ved RMEs innstilling datert 29. mars 2021.
- (9) Klager har i brev datert 30. mars 2021 fått informasjon om saksgangen for Energiklagenemnda og frist til å inngi kommentarer til RMEs innstilling i saken eller andre merknader.
- (10) Frist for å inngi kommentarer ble satt til 20. april 2021. Klager innga kommentarer i brev datert 20. april 2021.
- (11) I e-post av 1. juni 2021 ba Klagenemndssekretariatet, på vegne av Energiklagenemnda, klager om ytterligere opplysninger vedrørende tilleggstenesten «Lik Betaling». Klager besvarte henvendelsen i e-post datert 1. juli 2021.
- (12) Energiklagenemnda avholdt nemndsmøte i saken 27. august 2021.

3 Reguleringsmyndigheten for energis vedtak

- (13) I sitt vedtak viser RME til at bakgrunnen for pålegget om retting er at det ble gjennomført skriftlig tilsyn med Hafslund Strøm AS', i dag Fortum Strøm AS, bruk av tilleggstenesten «Lik Betaling». Tilsynet gjaldt gjeldende krav om avregningsintervall og grunnlag for beregning av pris og volum i strømkontrakter. RME viser til at det ble avdekket at tjenesten «Lik Betaling» inneholdt elementer som ikke er i samsvar med gjeldende krav til fakturering og avregning av strøm og nettleie.

- (14) I vedtaket viser RME innledningsvis helt kort til relevant regelverk, klagers egen beskrivelse av tjenesten «Lik Betaling», samt at RME har avdekket følgende avvik:
- Avregningsintervall utover 3 måneder.
 - Fakturering av strøm og nettleie foregår ikke etterskuddsvis, basert på måledata eller estimat fra netteier.
 - Avtalen innebærer forskuddsbetaling med avvikende beregning av pris og volum.
- (15) I sin vurdering viser RME til at det er et avgjørende spørsmål om «Lik Betaling» er en separat tjeneste som ikke faller inn under bestemmelsene i MAF, og dermed ligger utenfor RMEs regulering av måling, avregning og fakturering av elektrisk energi. For denne vurderingen tar RME utgangspunkt i MAF § 1-2 som regulerer forskriftens virkeområde. Det vises til at bestemmelsen eksplisitt uttrykker at MAF regulerer avregning og fakturering av nettjenester og elektrisk energi. Siden klager også fakturerer nettleie under «Lik Betaling» (felles fakturering) vil reglene for avregning og fakturering av nettleie gjelde tilsvarende.
- (16) RME viser videre til at begrepene «faktura» og «fakturering» i forskriften refererer til betalingskravet fra strømselger til forbrukere, ikke til øvrige opplysninger til forbruker. Betalingen, eller manglende betaling, fra kunde til strømleverandør eller tredjepart, reguleres ikke av MAF. Klager har presentert «Lik Betaling» som en tilleggstjeneste til ulike strømavtaler. Dette endrer ikke realitetene ved avregning og fakturering av forbruker. Så lenge denne tjenesten benyttes i regi av strømleverandøren, må tjenesten tilfredsstillende gjeldende bestemmelser i MAF.
- (17) Med hensyn til den nærmere vurderingen av «Lik Betaling» opp mot gjeldende regelverk, viser RME først til at tjenesten ikke er i samsvar med gjeldende forskrift om fakturering av elektrisk energi. Det følger av vilkårene for «Lik Betaling» at kontrakten faktureres med et likt beløp for strøm hver måned og at det ikke faktureres på bakgrunn av avlesning av forbruk minimum hver tredje måned, men på bakgrunn av beregnet volum og priser over en periode på inntil 12 måneder, evt. med mindre justeringer underveis i perioden. Etter RMEs syn er denne praksisen i strid med MAF § 7-1 b andre ledd hvor det heter:
- «§7-1 a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi.»*
- (18) I § 7-1 a andre ledd heter det:
- «Nettjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd. Faktureringsperiodene skal være av tilnærmet lik varighet. Fakturering av nettjenester til forbrukere med timemåler skal skje på grunnlag av faktisk forbruk med timesoppløsning.»*
- (19) RME viser her også til MAF § 3-3 tredje ledd, hvor det fremgår at for forbrukere med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal målepunktet avleses hver tredje, hver andre eller hver måned. Etter RMEs vurdering vil kontrakter som avregnes i henhold til prosedyrene i «Lik Betaling» innebære et avvik fra kravene i MAF §§ 7-1

a og 7-1 b, samt § 3-3, ved at det ikke blir avregnet minimum hver tredje måned basert på avlesning av forbruket.

- (20) RME vurderer videre tjenesten «Lik Betaling» slik at den ikke er i samsvar med gjeldende regler om forskuddsfakturering i MAF §7-1 b tredje ledd. Bestemmelsen åpner for en begrenset forskuddsfakturering i en periode på 10 uker mellom fakturaforfall og tidspunktet for levering. RME viser til at ved kjøp av tjenesten «Lik Betaling» i en måned med sannsynlighet for lav strømpris, blir kunden forskuddsfakturert frem til et tidspunkt da situasjonen blir motsatt. Tilsvarende kan også kunden komme i en motsatt situasjon der kunden faktureres for mindre enn det strømvartalen i seg selv faktisk koster i de påfølgende månedene. Etter RMEs syn er ikke dette i tråd med § 7-1b tredje ledd, hvor det settes entydige krav til beregning av pris og volum ved forskuddsfakturering. «Lik Betaling» avviker derfor fra bestemmelsene om forskuddsfakturering.
- (21) Også med hensyn til fakturering av nettleie vurderer RME det slik at tjenesten «Lik Betaling» ikke er i samsvar med gjeldende regler i MAF § 7-1 a andre ledd og § 3-3 tredje ledd. RME konkluderer med at kontrakter avregnet i henhold til prosedyrene for «Lik Betaling» avviker fra kravene om etterskuddsvis avregning minimum hver tredje måned basert på avlesning av faktisk forbruk.

4 Klagers anførsler

4.1 Innledning

- (22) Klager har i det vesentlige anført:
- (23) I klagen til Energiklagenemnda datert 20. november 2020 viser klager innledningsvis til at RMEs vedtak gjelder krav om avvikling av tilleggstjenesten «Lik Betaling». Vedtaket er begrunnet i at MAF får anvendelse på fakturering av betalingstjenester. Klager er verken enige i RMEs faktiske eller rettslige vurdering av tjenesten «Lik Betaling».

4.2 De faktiske forhold

- (24) Med hensyn til de faktiske forhold fremholder klager at tjenesten «Lik Betaling» ikke er en strømvartale, men en valgfri tilleggstjeneste. Tjenesten er en betalingsløsning som kundene kan kjøpe i tillegg til sin eksisterende strømvartale. Denne gir kunden rett på en kundekonto som kan brukes for oppgjør, i form av betaling, av allerede fakturert elektrisk energi og eventuelt nettleie.
- (25) Klager viser til at forpliktelser knyttet til fakturering i henhold til energiloven og MAF oppfylles gjennom å distribuere en separat «strømfaktura» med avregning av månedlig forbruk, uavhengig av den fakturaen som distribueres gjennom betalingstjenesten. Kundekontoen er uavhengig av kundens alminnelige konto som er direkte knyttet til strømleveransen. [REDACTED]
- (26) Strømforbruket blir løpene avregnet og fakturert separat i henhold til strømvartalen og reglene i MAF. Når kunden har betalingstjenesten «Lik Betaling» vil betalingen av den månedlige strømfakturaen skje ved oppgjør mot kundekontoen på forfallsdato. Saldoen på kundekontoen styres av det faste beløpet kunden skal sette inn på kontoen. En gang i måneden vil kunden motta en faktura knyttet til betalingstjenesten med fast

månedsbeløp. Denne fakturaen omtales som «tjenestefaktura». Strømfaktura og tjenestefaktura er inkludert i det samme dokumentet i den samme månedlige oversendelsen. Tjenestefakturaen er følgelig ikke fakturering av elektrisk energi, slik strømfakturaen er, men en faktura i tilknytning til en separat betalingstjeneste. Dette er tydelig kommunisert til kundene, både i markedsføringsmaterialet, vilkår og gjennom salgskanaler.

4.3 Den rettslige vurderingen

- (27) Med hensyn til den rettslige vurderingen anfører klager at det ikke foreligger rettslig grunnlag for vedtaket om pålegg av avvikling av tjenesten «Lik Betaling». Etter klagers syn faller betalingstjenesten utenfor virkeområdet til energiloven og MAF. Klager viser særskilt til energiloven § 10-6 og MAF § 1-2.
- (28) Det sentrale rettslige spørsmålet i saken er ifølge klager om betalingstjenesten og utstedelsen av tjenestefakturaen er å anse som «*fakturering av elektrisk energi*» i henhold til MAF § 7-1b første ledd.
- (29) Under punkt 3.2.1 i klagen anføres det at fakturering ikke er betaling. Selve betalingen ligger utenfor det som språklig sett ligger i begrepet fakturering. Etter Bokmålsordboka betyr faktura en «*spesifisert varenota som kjøperen får sammen med varene*». Dette er også i tråd med den normale regnskapsmessige forståelsen av faktura. Selv om vederlag og betalingsforfall er en del av det innholdsmessige kravet til en faktura, jf. forskrift av 1. desember 2004 nr. 1558 (bokføringsforskriften) § 5-1-1 første ledd punkt 5, ligger betalingen som sådan, og måten den gjøres opp, utenfor hva som normalt legges i begrepet fakturering.
- (30) Klager viser også til at en naturlig forståelse av begrepet fakturering tilsier at faktureringsbestemmelser ikke omfatter et selskaps adgang til å tilby sine kunder kredittløsninger for betalingen av en faktura. Dette tilsier at MAF § 7-1b første ledd ikke omfatter betalingsløsningen.
- (31) Videre viser klager til at det fundamentale skillet mellom fakturering og betaling følger av systembetragtninger. Et eksempel er reglene om merverdiavgift. Plikten til å betale merverdiavgift og retten til å kreve fradrag knytter seg til selve leveransen og faktureringstidspunktet for leveransen, og ikke til når kraftleverandørens vederlagskrav forfaller eller faktisk blir betalt. Klager viser også til avbetalingsløsninger som et eksempel på skillet mellom fakturering og betaling. Ved slike betalingsløsninger gis kunden et tilbud om delbetalinger over en avtalt periode. Det er likevel ingen tvil om at totalbeløpet for pengekravet faktureres like i etterkant av kjøpet og at det skal beregnes og rapporteres merverdiavgift av totalsummen uavhengig av delbetalingene.
- (32) Klager anfører at «Lik betaling» ikke er til hinder for at forbrukerne bevisstgjøres om sitt strømforbruk. I klagens pkt. 3.2.2 viser klager til MAF § 1-1 fjerde ledd og at formålet med faktureringsreglene er å bevisstgjøre forbrukere om sitt strømforbruk. Dette ivaretas gjennom distribuering av strømfaktura til kundene hver måned uavhengig av tjenestefakturaen med avregning av månedlig forbruk. Kunden gis i tillegg oversikt over sitt forbruk gjennom oversikten over forbruksutviklingen som inngår i tjenestefakturaen. Klager mener derfor at en frivillig betalingsløsning ikke svekker formålet om bevisstgjøring om strømforbruk. Klager viser også til at kunder som benytter løsninger som eFaktura og/eller AvtaleGiro får liten innsikt i eget strømforbruk, så sant de ikke aktivt sjekker fakturaen i nettbanken.

- (33) Klager anfører i klagens punkt 3.2.3 at EØS-retten trekker opp et skille mellom fakturering og betaling, og åpner for fleksible og forutsigbare betalingsløsninger.
- (34) Klager viser til avsnitt 33 i fortalen til Europaparlamentet og Europarådets direktiv 2012/27/EU om energieffektivisering (energieffektiviseringsdirektivet) og fremholder at fortalen viser at det er et behov for fakturering basert på faktisk forbruk som et utgangspunkt:
- «[...]Implementation of intelligent metering systems enables frequent billing based on actual consumption. However, there is also a need to clarify the requirements for access to information and fair and accurate billing based on actual consumption in cases where smart meters will not be available by 2020 [...]»* (klagers understrekninger)
- (35) Klager viser til at det i energieffektiviseringsdirektivet artikkel 10 nr. 3 bokstav d om «Billing information» likevel er et klart skille mellom fakturering og betaling:
- «Independently of whether smart meters have been installed or not, Member States:*
- d) may lay down that, at the request of the final customer, the information contained in these bills shall not be considered to constitute a request for payment. In such cases, Member States shall ensure that suppliers of energy sources offer flexible arrangements for actual payments»* (klagers understrekninger)
- (36) Videre viser klager til avsnitt 49 i fortalen til Europaparlamentet og Europarådets direktiv 2019/944 om felles regler for det indre markedet for elektrisitet (elmarkedsdirektivet) og fremholder at fleksible løsninger i avregning, tilgang til data og betalingsløsninger er prioritert av EU:
- «The regular provision of accurate billing information based on actual electricity consumption, facilitated by smart metering, is important for helping customers to control their electricity consumption and costs. Nevertheless, customers, in particular household customers, should have access to flexible arrangements for the actual payment of their bills. For example, it could be possible for customers to be provided with frequent billing information, while paying only on a quarterly basis, or there could be products for which the customer pays the same amount every month, independently of the actual consumption.»* (klagers understrekninger)
- (37) Klager viser også til artikkel 18 nr. 3:
- (38) *«Member States shall ensure that final customers are offered the option of electronic bills and billing information and are offered flexible arrangements for the actual payment of the bills».* (klagers understrekninger)
- (39) Klager anfører at disse reglene entydig legger opp til at det må trekkes et skille mellom fakturering og betaling. Med hensyn til betaling er det viktig å legge til rette for fleksible løsninger, blant annet med mulighet for å kunne foreta jevne betalinger gjennom året.
- (40) Videre fremholder klager at norsk rett skal presumeres å være i samsvar med EU-retten og at dette innebærer at det norske regelverket skal tolkes i samsvar med EU-rettens regler og målsettinger. Energieffektiviseringsdirektivet åpner uttrykkelig for å sikre kundene innovative, fleksible og forutberegnelige betalingsløsninger. Dette taler med

styrke for en tolkning av MAF som skiller mellom fakturering av elektrisk energi og betaling av fakturert elektrisk energi.

- (41) I klagens punkt 3.3 vises det til at kraftleverandører, på lik linje med andre næringsdrivende, bør ha tilgang til å tilby sine kunder fleksible betalingsløsninger ved å kunne tilby kreditt- og kontoløsninger. Klager anfører at RME ikke har hjemmel til å innskrenke kraftleverandørenes muligheter til å tilby betalingstjenester som andre aktører kan levere. Klager hevder at tjenester som «Lik betaling» er et etterspurt produkt som gir kundene både fleksibilitet og forutberegnelighet med hensyn til beregning av strøm.
- (42) Klager viser videre til at betalingstjenesten kan sees opp mot alternative betalingsløsninger som kredittkort, betalingskontoer fra tredjeparter eller salg av fordringer. Kredittkortregningen hvor kortet er benyttet til å betale en strømfaktura anses ikke for å være fakturering av elektrisk energi. Klager mener at RMEs vedtak bygger på en forståelse av at kraftleverandører er forhindret fra å tilby betalingsløsninger fordi kraftleveranser er regulert av faktureringsreglene i MAF. Klager viser til at reglene ikke åpner opp for en slik begrensning av kraftleverandørenes næringsfrihet. Klager anfører at dette medfører forskjellsbehandling av aktører i markedet, noe RME ikke har hjemmel til.
- (43) Etter klagers syn bidrar RMEs tolkning til en hemmende utvikling av betalingsløsninger for strømkunder, med unødvendige og fordyrende mellomledd som ikke er i kundens interesse. Klager viser til at slike løsninger ikke vil tilgodese formålet i MAF § 1-1 fjerde ledd om bevisstgjøring av forbrukere om deres strømforbruk.
- (44) Oppsummert viser klager til at RMEs tolkning av MAF verken har støtte i forskriftens ordlyd eller de øvrige rettskildene. RMEs tolkning innebærer en utvidet tolkning av ordlyden i MAF som det ikke er rettslig grunnlag for. Et pålegg om avvikling av betalingstjenesten «Lik Betaling» er et inngrep i klagers næringsfrihet og kundenes behov som krever et klart og tydelig hjemmelsgrunnlag. Klager kan ikke se at det foreligger et slikt klart og tydelig hjemmelsgrunnlag i denne saken.

4.4 Kommentarer til RMEs anførsler i vedtaket

- (45) Under punkt 4 i klagen er det gitt kommentarer til enkelte av RMEs faktiske og rettslige anførsler i vedtaket. Klager peker blant annet på at RME legger til grunn at en omsetningskonsesjon innebærer *«rettigheter og plikter som på den ene siden gir foretaket fordeler som næringsdrivende, og ulemper som begrenser foretakets næringsfrihet»*. Klager viser på sin side til at det ikke er lagt noen begrensninger i omsetningskonsesjoner meddelt etter energiloven § 4-1. Det er ingen faktiske eller rettslige holdepunkter for at RME kan legge begrensninger på omsetningskonsesjonærers adgang til å tilby betalingstjenester og/eller kreditt. Klager viser til at denne typen reguleringer eventuelt hører til under finansforetaksloven som håndheves av Finanstilsynet.
- (46) I klagens punkt 4.4 viser klager til at RME synes å se bort fra aktuell EØS-rett. Etter klagers syn er EØS-rettens utvetydige og fundamentale skille mellom fakturering og betaling, samt sterke signal om fleksible betalingsløsninger, av betydning ved spørsmål om å tolke MAF utvidende slik RME legger opp til. Norsk rett skal presumeres å være i samsvar med EU-rettens regler og målsettinger. De EØS-rettslige kildene legger

entydig opp til at kunden selv skal kunne velge betalingsløsninger som er tilpasset deres individuelle behov. RMEs vedtak om pålegg om avvikling av «Lik Betaling» er et eksempel på tiltak som begrenser forbrukernes valgmuligheter.

- (47) Klager viser også til at RME synes å legge opp til tredjepartsfinansiering som foretrukket løsning. At en strømkunde skal kunne inngå denne typen kredittavtaler med tredjeparter, men ikke en betalingstjeneste som «Lik Betaling», er for klager uforståelig.

5 Reguleringsmyndigheten for energis innstilling

- (48) I RMEs innstilling datert 29. mars 2021 vurderer RME de anførslene fra klager som ikke tidligere er vurdert i saken.
- (49) RME viser til at klager har anført at tjenestefakturaen ikke er omfattet av MAF, men er en integrert del av produktet «Lik Betaling» som faller utenfor MAF. RME presiserer at det er tjenestefakturaen med betalingskravet som omfattes av forskriftens krav om faktura til forbruker. Strømfakturaen som publiseres sammen med tjenestefakturaen er, etter RMEs syn, en publisering av strømleverandørens avregning i henhold til kontrakt for foregående avregningsperiode, men inneholder ikke krav om betaling.
- (50) RME viser videre til at klagers beskrivelse av tjenesten sammenfaller med deres vurderinger om at det månedlige avviket mellom tjenestefakturaen og strømfakturaen ikke gjøres opp minimum hver tredje måned slik forskriften krever, men opparbeides som en vedvarende gjeld eller fordring gjennom året. Gjennom et normalår vil «Lik Betaling» medføre forskuddsfakturering av strøm og nettleie om sommeren, mens forbrukeren i løpet av vinteren mottar betalingskrav som systematisk er lavere enn det beløpet som følger av avregnet pris og forbruk. RME viser videre til at tjenestefakturaen vurderes som et betalingskrav for netjtjenester og/eller elektrisk energi utstedt av en omsetningskonesjonær og omfattes dermed av MAF sine bestemmelser om fakturering jf. §§7-1a og 7-1b.
- (51) I innstillingen viser RME kort til at MAF ikke regulerer oppgjør av faktura og at omsetningskonesjonærer kan selge strøm på avbetaling inntil tre måneder, siden dette er innenfor det avregningsintervallet forskriften krever. RME kan ikke se at regelverket for innberetning og oppgjør av merverdiavgift er av betydning for vedtaket.
- (52) Klager har anført at «Lik Betaling» ikke er til hinder for at forbrukere bevisstgjøres om sitt strømforbruk og at tjenesten ikke har en annen stilling enn løsninger som eFaktura og AvtaleGiro. RME fremholder at det ikke er grunnlag for å hevde at AvtaleGiro og eFaktura svekker forbrukers innsikt i eget strømforbruk. RME presiserer at AvtaleGiro innebærer automatisk debitering, mens eFaktura tillater at forbrukeren godkjenner betaling i nettbanken uten å se på fakturaen. Løsninger som eFaktura og AvtaleGiro gir kunden full digital historikk over forbrukerens strøm- og nettkostnader, uavhengig av bankforbindelse, betalingsformidler og strømleverandør. Etter RMEs forståelse vil derimot en faktura under avtalen «Lik Betaling», der det månedlige fakturerte forbruket avviker vesentlig fra faktisk forbruk, og der prisene er satt ut fra strømleverandørens egne forventninger om utviklingen i det nordiske el-markedet, ikke bidra til økt innsikt om eget strømforbruk.
- (53) RME viser videre til at selv om strømfakturaen også sendes sammen med tjenestefakturaen med det månedlige betalingskravet, endrer ikke dette RMEs vurdering av klagers fakturapraksis, og påfølgende vedtak om avvikling av «Lik Betaling».

- (54) Klager hevder at RME ikke har hjemmel til å innskrenke kraftleverandørers muligheter til å tilby betalingstjenester som andre aktører kan levere. RME viser til at MAF i utgangspunktet ikke regulerer betalingen av strøm og nettleie. Forbrukere står fritt til å velge ulike betalingsløsninger eller overlate betaling, prissikring eller øvrige betalingstjenester til tredjepart. RME presiserer at RMEs anliggende er betalingskravet utstedt av omsetningskonsesjonær, som må være i tråd med MAFs bestemmelser om avregning og fakturering.
- (55) Klager anfører at omsetningskonsesjonen ikke begrenser kontrakter som «Lik betaling». RME viser til at klager gjennom tildelt konsesjon for omsetning av elektrisk energi er forpliktet til å følge reglene om fakturering slik disse er gitt i MAF. Klager må tåle en formålmessig innskrenkning av den generelle avtalefriheten, som i denne saken innebærer regulering av fakturering av strøm og nettleie.
- (56) I klagen er det fremhevet at RME ikke har dekning for sin forståelse av «den allmenne oppfatning» av begrepet faktura. RME viser til grunnlaget for MAF på følgende måte:
- «MAF er ryggraden i et sett av forretningsregler som gjør det mulig for forbruker å velge blant 100 norske strømleverandør, og avregne disse korrekt time for time, uavhengig av den fysiske tilknytningen til strømmettet. I dette regelverket er kraftleverandørenes behov for frihet til å utvikle nye effektive løsninger for omsetning av strøm, avveid mot forbrukernes behov for beskyttelse».*
- (57) RME skriver videre at MAF regulerer måling, avregning og fakturering, som en ubrutt sekvens av forretningsprosesser der fakturering er en direkte og logisk konsekvens av forutgående regulerte prosesser:
- «1. Måling skal så langt det er mulig være basert på netteiers faktiske målte timeverdier i avregningsperioden, ikke strømleverandørens egne estimater, jf. MAF §3-3.*
- 2. Avregningen skal, så langt det er mulig gjennomføres på grunnlag av disse måleverdiene, ikke på bakgrunn av beregnet eller faktisk årsforbruk i foregående år, foregående måned, klimavurderinger, profiler eller andre estimater, jf. MAF §§ 7-1a og 7-1b.*
- 3. Fakturering skal være basert på avregningen av pris og volum for den aktuelle strømkontrakten i den aktuelle perioden, jf. MAF §§ 7-1a og 7-1b.»*
- (58) RME slår deretter fast at krav som avviker fra regelverket og prosedyrene vil medføre brudd på én eller flere bestemmelser i MAF. RME viser videre til at klagers strømfaktura i tjenesten «Lik Betaling» typisk vil være en publisering av avregningen for en gitt periode, mens tjenestefaktura vil være fakturering etter MAFs regler.
- (59) RME forstår faktura som et salgsdokument med spesifisert krav fra selger til kjøper om betaling for en vare. Dette samsvarer med bokføringsforskriften § 5-1-1 nr. 5 som krever at salgsdokumentet inneholder vederlag og betalingsforfall. RME legger til grunn at kravet om betalingsforfall innebærer et krav om betaling av vederlaget innen en gitt tidsfrist.
- (60) I innstillingens pkt. 4.6.4 redegjør RME for bruken av begrepet faktura i øvrige deler av MAF. RME viser til ordlyden i § 1-3 hvor begrepet «gjennomfakturering» defineres:

«Kraftleverandør fakturerer sluttbruker for nettjenester og elektrisk energi felles ved at faktura for nettjenester sendes fra nettselskapet til sluttbrukerens kraftleverandør, som betaler på vegne av sluttbruker.»

- (61) RME viser til at det går klart frem av teksten i § 1-3 at faktura for nettjenester skal betales, underforstått at fakturaen er et betalingskrav som kraftleverandøren betaler på vegne av sluttbruker.
- (62) RME viser også til NVE-rapport nr. 60-2015 hvor det fremgår at formålet med å begrense adgangen til forskuddsfakturering etter MAF § 7-1b var å redusere risikoen på forbrukers hånd. I det samme avsnittet i NVE-rapporten brukes også begrepet «*faktureres*». Etter RMEs syn viser begrepet til betalingskravet, som i sin tur er koblet til strømleverandørens mulige urimelige antagelser om priser og forbruk av strøm frem i tid.
- (63) NVEs vurdering i den nevnte rapporten må forstås slik at en begrenset adgang til forskuddsfakturering vil redusere forbrukers risiko, samt redusere strømleverandørens mulighet til å bruke forskuddet til å finansiere virksomheten. På denne bakgrunn konkluderer RME med at når MAF §7-1b bruker begrepet «*fakturaforfall*» vises det til betalingskravet/vederlaget i fakturaen. Begrepet «*fakturaforfall*» gir seg selv, siden verken volum, pris eller øvrige opplysninger i fakturaen kan forfalle til betaling. Når begrepet fakturaforfall er benyttet i MAF § 7-1b, er det fordi RME sin forståelse og bruk av begrepet faktura innebærer at betalingskravet er et grunnleggende element i fakturaen, og dermed i reguleringen av kraftleverandøren. Fakturaforfall berører ikke betalingen, altså hva, hvor og når kravet i fakturaen blir betalt.
- (64) RME presiserer at formålet med bestemmelsene i MAF er å sikre en transparent og etterprøvable avregning for å unngå store, uoversiktlige årsavregninger, sluttavregninger og rentekostnader. Selv om klager ikke rentebelaster negativ saldo, åpner konseptet «Lik betaling» opp for en utvikling i uønsket retning. Etter RMEs syn vil klagers tolkning av begrepet faktura undergrave formålet bak MAF §§7-1 og 7-2 og innebære en omgåelse av respektive regler for måling, avregning og fakturering av strøm og nettleie.

6 Klagers merknader til innstillingen

- (65) I klagers kommentar datert 20. april 2021 til RMEs innstilling opprettholder klager sine anførsler fra klagen, samt gir noen korte kommentarer, hovedsakelig til faktum.
- (66) Klager fastholder at kjernen i saken er det grunnleggende skillet mellom fakturering og betaling og standpunktet om at betalingstjenesten «Lik Betaling» faller utenfor virkeområdet til MAF. Klager fastholder at «strømfakturaen» oppfyller alle krav til fakturaformidling for kraftleveranser og nettjenester, og oppfatter ikke at dette bestrides av RME. Klager viser til at RME ikke begrunner hvorfor de uten videre legger til grunn at det er tjenestefakturaen med betalingskravet som omfattes av forskriftens krav.
- (67) Klager er også uenig i RMEs forståelse av oppgjøret av forbrukt elektrisitet og nettleie gjennom «Lik Betaling». Klager konstaterer at det ikke skjer en forskuddsbetaling i MAF § 7-1b forstand, og at strømfakturaen gjøres opp trygt innenfor kravene til fakturering i MAF § 7-1a. Klager viser til at betaling i forskriftens forstand skjer når strømfakturaen belastes kundekontoen hos Fortum, på samme måte som om fakturaen ble betalt kontant eller ble belastet bankkonto. Strømfakturaen, og dermed betalingen,

baserer seg på faktisk forbruk i henhold til forskriftens krav for både netttjenester og kraftleveranse.

- (68) Klager viser videre til innstillingens pkt. 4.4 og kommenterer at når RME aksepterer at MAF ikke regulerer selve betalingen, kan ikke betalingstjenesten være i strid med forskriftsbestemmelser bare fordi betalingskravet i tjenestefakturaen er utstedt av omsetningskonsesjonær. Klager mener at selve tjenestefakturaen ikke endrer den underliggende faktureringen og oppgjøret av strømfakturaen skjer i henhold til kravene i MAF.
- (69) Klager viser til RMEs gjennomgang av formålet med reglene om begrensning av forskuddsbetaling og kommentere at tjenesten «Lik betaling» ikke innebærer noen systematisk likviditetsfordel for Fortum som kraftleverandør på kundens risiko. Klager viser videre til at det med en normalfordelt kundemasse og forbruksmønster over året aggregert, ikke innebærer noen økt motpartsrisiko for kundene. Klager slår på den bakgrunn fast at verken siktemålet eller effekten av «Lik Betaling» er i strid med formålet bak reglene om begrensning av forskuddsbetaling.
- (70) Klager anfører subsidiært at betalingstjenesten «Lik Betaling» må vurderes individuelt per kunde. Klager mener at betalingstjenesten ikke kan anses som regelstridig på generelt grunnlag. Den må vurderes opp mot reglene om begrensning av forskuddsbetaling ut fra den individuelle kundens forbruksmønster. Det følger av MAF § 7-1b fjerde ledd at det er «*det faktiske forbruket i målepunktet i tilsvarende periode året før*» som er målestokken for tiukersbergrensningen etter bestemmelsens tredje ledd.
- (71) Med en gjennomsnittlig forbruksprofil over året med betalingstjenesten «Lik betaling», vil det knapt forekomme at den enkelte forbruker opparbeider seg et tilgodehavende som tilsvarer mer enn 10 ukers forbruk. Klager hevder videre at det for forbrukere som har en jevnere forbruksprofil enn gjennomsnittet, på grunn av fraværet av bruk av elektrisitet til oppvarming, vil være teoretisk umulig å få et tilgodehavende som overstiger begrensningen i §7-1b tredje og fjerde ledd. Tilsvarende vil gjennomsnittskunder som starter betalingstjenesten på høsten aldri komme i en posisjon der tilgodehavende overstiger 10 ukers forbruk.
- (72) Dersom tjenesten «Lik Betaling» mot formodning skulle anses som forskuddsbetaling i forskriftens forstand, er det kraftleverandørens ansvar å påse at kunden ikke kan opparbeide seg et tilgodehavende som overstiger 10 ukers forbruk. Så langt denne begrensningen overholdes, kan ikke tjenesten anses som regelstridig, selv om det teoretisk kunne tenkes at enkeltkunder ville overskride grensen.
- (73) Klager anfører at RME vurderer «Lik Betaling» feil når det gjelder bevisstgjøring av forbrukeren om strømforbruk. Klager viser til at kundene både mottar strømfakturaen separat på «Min Side» og sammen med tjenestefaktura som sendes med eFaktura. Med «Lik Betaling» har kunden tilgang på informasjon om forbruk og historisk forbruk som er minst like god som ved et ordinært kraftprodukt uten Betalingstjenesten. Kunden kan finne informasjon om forbruk og historisk forbruk både på «Min side» og i eFakturaarkivet i nettbanken.
- (74) Avslutningsvis anfører klager at det uavhengig av hva RME måtte mene om EØS-reglene og status for Olje- og energidepartementets arbeid med tilpasninger av regelverket, så er det i strid med alminnelige rettskildeprinsipper når tolkningen av

nasjonale regler helt unødvendig tøyes i en retning som fører til konflikt med relevante EØS-regler.

7 Klagenemndas vurdering

- (75) Hovedspørsmålene i saken er om tilleggstjenesten «Lik Betaling» er underlagt reglene i forskrift om måling, avregning, fakturering av netjtjenester og elektrisk energi, nettselskapets nøytralitet mv. (MAF), og om tjenesten i så fall er i overensstemmelse med forskriften.
- (76) Tjenesten er beskrevet av klager som en avtale om en kundekonto for det økonomiske oppgjøret av betalingskravet som oppstår i forbindelse med leveranser av strøm og gjennomfakturering av nettleie mellom strømselskap og forbrukere. Formålet med tjenesten er ifølge klager å tilby kunden muligheten til å betale et likt beløp hver måned gjennom hele året. Dette beløpet skal dekke fakturert strømforbruk og gjennomfakturerert nettleie der kraftselskapet tilbyr dette. Nemnda legger til grunn at tjenesten er en tilleggstjeneste, utformet som en kundekonto, som har som formål å regulere betaling av strøm og nettleie og som kommer i tillegg til kundens ordinære strømvtale. Rent praktisk skjer dette ved at klager sender kunden to dokumenter, hvor en kalles strømfaktura og viser forbruk, pris, og variabelt månedlig beløp mv, mens den andre kalles tjenestefaktura og formidler betalingskravet med et jevnt beløp gjennom året. Strømfakturaen gjøres opp ved at beløpet presentert i denne trekkes fra kundekontoen. Det jevne beløpet som fremgår av tjenestefakturaen betales til kundekontoen. Saldoen på kundekontoen vil dermed kunne variere mellom pluss og minus gjennom året.
- (77) Virkeområdet til MAF er regulert i forskriften § 1-2, som lyder:
- «Reglene i denne forskrift gjelder ved bytte av kraftleverandør, måling, avregning, samordnet opptreden ved kraftomsetning, fakturering av netjtjenester, fakturering av elektrisk energi, samt felles fakturering av netjtjenester og elektrisk energi.*
- Forskriften regulerer ikke privatrettslige rettigheter og plikter som er i overensstemmelse med reglene i denne forskrift.»*
- (78) Bestemmelsen slår fast at «fakturering» av både netjtjenester, elektrisk energi og felles fakturering av netjtjenester og elektrisk energi er omfattet. Kravene til fakturering er nærmere regulert i en rekke bestemmelser i forskriften.
- (79) Klager har anført at begrepet «fakturering» omfatter en oversendelse av en oversikt over varer eller tjenester, ikke selve betalingen. Dette medfører etter klagers syn at tjenesten «Lik Betaling» ikke er regulert av MAF. Til støtte for et slikt syn har klager vist til både Bokmålsordboka og bokføringsforskriften for å underbygge at en naturlig forståelse av begrepet «fakturering» ikke omfatter betalingen. I forlengelsen av dette anfører klager at MAFs bestemmelser om fakturering ikke kan omfatte klagers adgang til å tilby sine kunder løsninger for betalingen av en faktura.
- (80) Begrepene «fakturering» og «faktura» er ikke legaldefinert i energiloven eller MAF. Forståelsen av «fakturering» må derfor fastlegges med utgangspunkt i hva som følger av vanlig språkbruk. Ved denne tolkningen er det etter nemndas syn også relevant å se hen til forskriftens konkrete regulering av fakturering og formålsbetraktninger.

- (81) Slik nemnda ser det, følger det av alminnelig språkbruk at «fakturerings» må forstås som utstedelse av et betalingskrav for nærmere angitte ytelser. Nemnda viser i denne sammenhengen til bokføringsforskriften § 5-1-1 om salgsdokumentets innhold. Slike salgsdokumenter omtales vanligvis som fakturaer. Et annet eksempel følger av forskrift 1. april 2019 nr. 444 om elektronisk faktura i offentlige anskaffelser § 3, hvor elektronisk faktura er forstått som et betalingskrav.
- (82) Bruken av begrepene «fakturerings» og «faktura» i MAF taler også for at de er ment å henvise til betalingskrav. I likhet med RME viser nemnda til at det fremgår av MAF § 1-3 at ved gjennomfakturerings for netjtjenester skal fakturaen betales, underforstått at fakturaen er et betalingskrav som kraftleverandøren betaler på vegne av sluttbruker. Nemnda viser også til NVE-rapport nr. 60-2015 side 5 og 13 vedrørende adgangen til forskuddsfakturerings etter MAF § 7-1b, hvor det fremgår at formålet med å begrense adgangen til forskuddsfakturerings var å redusere risikoen på forbrukers hånd. Begrepet «faktureres» viser i denne sammenheng til betalingskravet, som i sin tur er koblet til strømleverandørens mulige urimelige antagelser om priser og forbruk av strøm frem i tid.
- (83) Videre viser nemnda til at MAF har flere, til dels detaljerte, krav til utformingen av fakturaen i forskriftens kapittel 7. Etter nemndas syn underbygger dette at begrepet «fakturerings» er ment forstått som utstedelse av et betalingskrav.
- (84) Det fremgår av formålsbestemmelsen i MAF § 1-1 at forskriften blant annet skal «legge til rette for at sluttbrukere på en enkel måte kan bytte kraftleverandør» og at «Reglene for fakturerings av netjtjenester og elektrisk energi har som formål å bevisstgjøre forbrukere om sitt strømforbruk», jf bestemmelsens første og fjerde ledd. Disse formålsbetraktningene ligger innenfor energilovens overordnede formål slik det er angitt i loven § 1-2. Dersom «fakturerings» kun skulle være ment å omfatte informasjon om forbruk, priser og avregningsperiode, men ikke et betalingskrav, ville det være vanskeligere å ivareta formålet i MAF § 1-1 fjerde ledd om bevisstgjøring av forbrukerne. En slik forståelse ville også innebære at forskriften ikke var til hinder for ordninger hvor forbrukerne i ytterste konsekvens opparbeider seg et utestående. Dette kan vanskeliggjøre formålet om tilrettelegging for enkelt bytte av kraftleverandør etter MAF § 1-1 første ledd.
- (85) Klagers anførsler knyttet til at det må anses å foreligge et fundamentalt skille mellom fakturerings og betaling som følger av systembetraktninger knyttet til blant annet reglene om merverdiavgift, kan etter nemndas syn ikke være et avgjørende argument for en innskrenkende tolkning av MAFs virkeområde. Forskriftens formål om at kunden skal bevisstgjøres sitt eget forbruk må her uansett veie tyngre enn systembetraktninger basert på regelverk tilhørende andre rettsområder.
- (86) Nemnda ser at eFaktura og AvtaleGiro også kan være tilbud som til en viss grad bidrar til at kunden får mindre innsikt i eget strømforbruk, da disse forutsetter at en mer aktivt må sjekke fakturaen i nettbanken. På den annen side vil kunden også med slike løsninger få innsikt i reelt forbruk og priser, enten ved at fakturaen aktivt må godkjennes, eller ved at en blir bevisstgjort svingende priser gjennom året. Nemnda kan følgelig ikke se at det er grunnlag for noen direkte sammenligning av klagers tjeneste og løsninger med eFaktura eller AvtaleGiro, da disse ordningene kun er en forenkling av selve betalingen og ikke en kredittløsning slik som kundekontoløsningen til dels fungerer som.

- (87) At en betalingsløsning kan tilbys av andre aktører er etter nemndas syn ikke et argument for at forskriften bør tolkes innskrenkende slik at også kraftleverandører skal kunne tilby dette på egen hånd. For kraftleverandører er det et krav til omsetningskonsesjon etter energiloven § 4-1, mens det for finansieringsvirksomheter er egne krav til tillatelse etter finansforetaksloven. Nemnda finner ikke grunn til å gå detaljert inn i disse regelverkene, men viser til at betalingstjenester mv. er regulert av et eget regelverk som følges opp av Finanstilsynet. Nemnda kan ikke se at en tolkning av MAF hvor begrepet «*fakturering*» tolkes slik at en faktura også må inneholde et betalingskrav vil være å gi RME muligheten til å legge for store begrensninger på omsetningskonsesjonærers adgang til å tilby betalingstjenester og/eller kreditt. Selv om reglene om omsetningskonsesjon ikke direkte behandler spørsmålet om muligheten til å gi kreditt eller tilby betalingstjenester, er dette heller ikke i seg selv et argument for at MAF skal tolkes innskrenkende. Omsetningskonsesjonærer må forholde seg til de relevante regelverkene som til enhver tid gjelder.
- (88) Med hensyn til klagers anførsler knyttet til plikten til å tolke MAF i samsvar med energieffektiviseringsdirektivet (EU2012/27) og elmarkedsdirektivet (EU2019/944) viser nemnda til at disse rettsaktene foreløpig ikke er innlemmet i EØS-avtalen og gjennomført i norsk rett. Verken presumsjonsprinsippet eller prinsippet om EØS-konform tolkning kommer derfor til anvendelse. Ettersom rettsaktene ikke er gjennomført i norsk rett, kommer heller ikke forrangsbestemmelsen i EØS-loven § 2 til anvendelse. Direktivene har derfor ikke avgjørende betydning for tolkningen av MAF i denne saken.
- (89) På denne bakgrunn har nemnda kommet til at «*fakturering*» i MAF § 1-2 må anses for å omfatte oversendelse av en faktura med en oversikt over varen og/eller tjenesten samt et tilhørende betalingskrav. Dette medfører at klagers tjeneste «Lik Betaling» må anses omfattet av reglene i MAF. Dette som følge av at betalingskravet til kunden for kjøp av elektrisk energi, og eventuelt nettleie og andre tjenester, fremgår av tjenestefakturaen, herunder forstått som tjenesten «Lik Betaling». Betalingen, eller manglende betaling, fra kunden er derimot ikke regulert i MAF.
- (90) I vurderingen av om tjenesten «Lik Betaling» er utformet i tråd med regelverket i MAF, finner nemnda det naturlig å ta utgangspunkt i den fakturaen klager har omtalt som «tjenestefakturaen» samt eventuell annen informasjon som oversendes kunden sammen med denne. Det er tjenestefakturaen som formidler betalingskravet til klager og det er også denne fakturaen som i realiteten formidler både tilleggstjenesten «Lik Betaling» og det beløp kunden i praksis betaler for strøm og eventuelt nettleie hver måned. Nemnda bemerker i denne sammenheng at det ikke er et tema i vedtaket fra RME om den fakturaen klager har betegnet som «strømfakturaen» er i tråd med regelverket isolert sett.
- (91) Klager har opplyst at tjenestefakturaen og strømfakturaen sendes samlet til kunden 12 ganger i året. Strømfakturaen inneholder informasjon om faktisk forbrukt energi avregnet på månedlig basis. Dersom kunden har gjennomfakturering vil nettleie også være en del av strømfakturaen. Betalingskravet kunden rent faktisk skal betale fremkommer på tjenestefakturaen. Denne inneholder i tillegg til betalingskravet en oversikt over kundens faktiske månedlige forbruk i løpet av året sammenlignet med foregående år. Månedsbeløpet kunden skal betale er basert på kundens forbruk, kontosaldo, forventet årskostnad mv. der formålet er at kundekontoen skal gå i null.

(92) MAF §7-1b regulerer fakturering av forbrukere for elektrisk energi. Det følger av MAF § 7-1b «at § 7-1a med unntak av første og femte ledd gjelder tilsvarende for fakturering av forbrukere for fakturering av elektrisk energi».

(93) I MAF § 7-1a andre ledd heter det:

«Nettjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd. Faktureringsperiodene skal være av tilnærmet lik varighet. Fakturering av nettjenester til forbrukere med timemåler skal skje på grunnlag av faktisk forbruk med timesoppløsning.»

(94) Bestemmelsen viser til MAF § 3-3 tredje ledd som lyder:

«Profilavregnede målepunkt tilhørende forbruker med forventet årlig strømforbruk høyere enn 8 000 kWh, skal avleses hver tredje, hver andre eller hver måned (periodisk avlesning). Periodene mellom avlesningene skal være tilnærmet like.»

(95) Nemnda er enig i RMEs vurdering av at kontrakter som avregnes i henhold til prosedyrene i «Strømkonto» avviker fra kravene i MAF §§ 7-1a og 7-1b, samt § 3-3 tredje ledd, ved at det ikke blir avregnet og fakturert minimum hver tredje måned basert på avlesning av kundens forbruk. All den tid betalingskravet knytter seg til en beregning basert på kundens forbruk, kontosaldo og forventet årskostnad hvor formålet er at kundekontoen skal gå i null, følger en ikke kravene til fakturering minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning.

(96) Det er gitt en begrenset adgang til forskuddsfakturering i MAF § 7-1b tredje til femte ledd. Bestemmelsen lyder:

«Kraftleverandøren kan likevel fakturere forbruker forskuddsvis for elektrisk energi, begrenset til maksimalt 10 uker mellom fakturaforfall og tidspunkt for levering. Avregning mot faktisk forbruk skal skje separat og innen rimelig tid for hver faktureringsperiode.

Forskuddsfakturert volum for faktureringsperioden skal tilsvare det faktiske forbruket i målepunktet i tilsvarende periode året før, slik dette er registrert i Elhub.

For målepunkt hvor historikken ikke er tilgjengelig for kraftleverandøren, benyttes avregningsansvarliges estimat for fremtidig årlig forbruk i målepunktet jf. § 6-11 og justert innmatingsprofil for nettområdet jf. § 6-3.

For beregning av priselementer som ikke er kjent for forbruker før tidspunkt for levering, benyttes månedskontrakt på en representativ finansiell nordisk kraftbørs, referert systempris. Denne prisen skal maksimalt settes til høyeste stengningspris siste to uker for den månedskontrakten som ligger nærmest tidspunkt for levering. Vekslingskurs mellom norske kroner og euro skal maksimalt settes til Norges Banks midtkurs samme dato som valgt stengningspris»

(97) Ved kjøp av tilleggstenesten «Lik Betaling» på vårparten vil kunden i perioder kunne bli forskuddsfakturert frem til det punktet på høsten da situasjonen blir motsatt. Deretter vil kunden kunne betale mindre enn det strømvatlen i seg selv faktisk koster i de påfølgende månedene.

- (98) MAF § 7-1b tredje ledd åpner for en begrenset adgang til forskuddsfakturering. Bestemmelsen stiller tydelige krav til beregning av pris og volum. Tjenesten «Lik Betaling» innebærer fakturering av det samme beløpet hver måned, og baserer seg ikke på verken det faktiske forbruket i målepunktet i tilsvarende periode i året før eller relevante referansepriser. Kontrakter som avregnes og faktureres gjennom tilleggstjenesten «Lik Betaling» avviker følgelig fra bestemmelsene om forskuddsfakturering.
- (99) Nemnda viser videre til at tilleggstjenesten «Lik Betaling» avviker fra kravene om fakturering av nettleie. I MAF § 7-1a andre ledd heter det at nettjenester til forbrukere skal faktureres etterskuddsvis minimum hver tredje måned på bakgrunn av avlesning, jf. § 3-3 tredje ledd. Nemnda støtter RMEs syn på at begrepet «*faktureres*» i forskriften § 7-1a andre ledd referer til distribusjon av kraftleverandørens betalingskrav til forbrukeren. Kontrakter som avregnes i henhold til prosedyrene for tjenesten «Lik Betaling» vil avvike fra kravene i MAF §§ 7-1a og 3-3 om etterskuddsvis avregning minimum hver tredje måned basert på avlesning av faktisk forbruk.

8 Vedtak

(100) Energiklagenemnda fatter etter dette følgende vedtak:

1. Klagen tas ikke til følge.

2. Reguleringsmyndigheten for energis vedtak 202003973 av 30. oktober 2020 stadfestes. Reguleringsmyndigheten for energi setter ny frist for gjennomføring av vedtaket.

Vedtaket er endelig og kan ikke påklages, jf. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Vedtaket er enstemmig.

Trondheim, 1. september 2021

Henrik Bjørnebye
Medlem

Edna Grepperud
Medlem

Helle Grønli
Medlem

Dokumentet er godkjent elektronisk